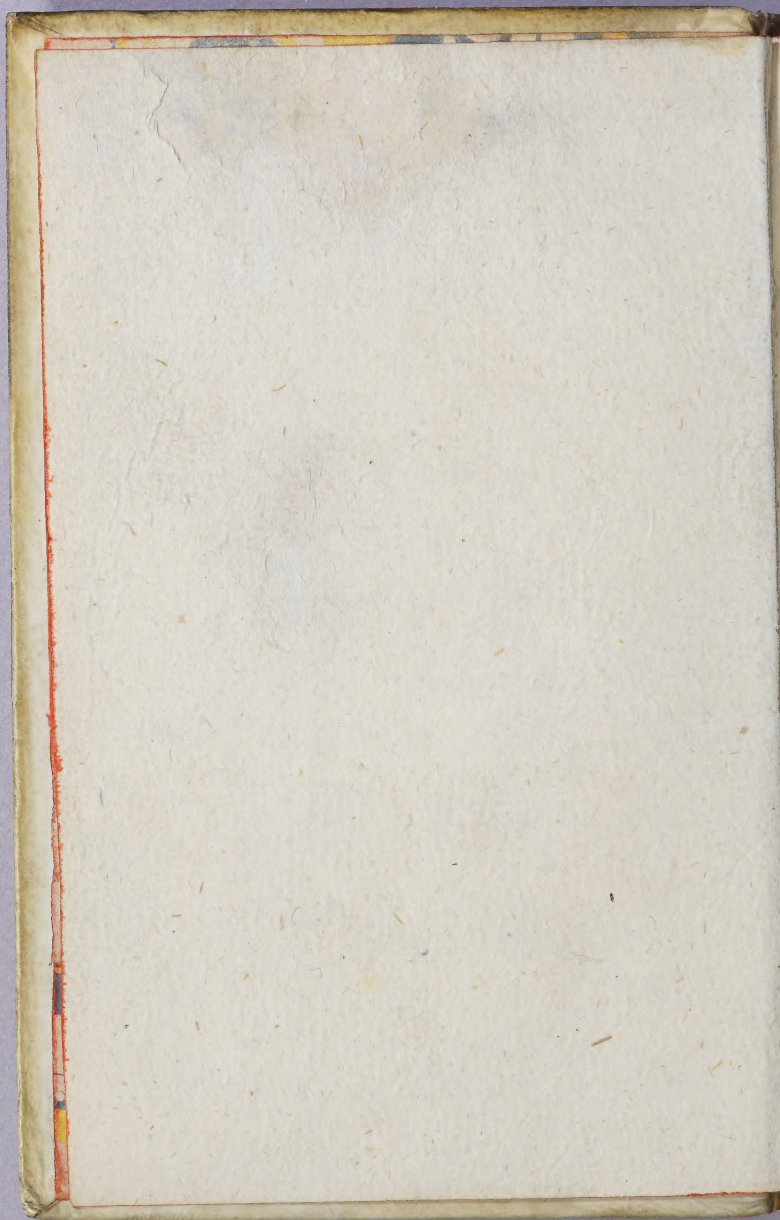

John Carter Brown.

This book is not on the list of
Rich or Fenning - nor
Harvard College

July 1845.

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

LAVRENTII
GAMBARAE

BRIXIANI

POEMATA SACRA.

AD ANTONIVM PERENOTTVM

Cardinalem Granuellanum.

R O M A E,
Apud Franciscum Zanettum
M D LXXXI.

AVERENTII
GAMBRIANI
POEMATA SACRA.
D. ANTONIVM PERKOTVM
Cardinalis Cancellarius.

4

ROMAE
Apud Franciscum Scriverium
MDCLXXXII

DE ABRAHAM PATRIARCHA.

Ex Gregorio Nysseno.

ARGUMENTVM.

Abraham iussus a Deo vt ipsi Isaac in holocaustū offerret : statim cum puero ad monstratum montem contendit ; fortiq. animo iussa peragere parantem Deus inhibuit , ac collaudauit.

*H*ÆC quamuis non te lateant PERENOTTE, videbis

Sit gratus quantum eterno, acceptusq. parenti

Ille Deum qui mente colit, veneratur, amatq.

ex animo; ac sancta illius mandata facessit, ostenditq. Deo tot mundi regna, tot vrbes, etq. Hermi mixtas auro currentis arenas.

ac PERENOTTE legas, tibi si dabit otia fors an esperia Rex extrema; quo Principe terras iustitia & pietas virtusq. antiqua renisit.

Postquam cognatos Abraham, patriamq. reliquit, celestis iussu Domini perquirere terras

iuersas alio missus sub Sole iacentes:

et inde fame impulsus Mareotida regna petiuit,

etq. hinc digressus depressam habitauit in Hebron

4 M L A V R . G A M B A R A E
Conuallem iuxta Mambre: qua Sarra virilem
Enixa est sobolem, quamuis atate senili
Confecta, sterilis iam pridem, effætaq. Sarra.
Nam Deus optatam sobolem promiserat illi,
Cum tres hospitio iuuenes accepit amico:
Ardua, difficilisq. etenim res omnipotenti
Esse potest nulla; ex nihilo qui cuncta creauit.
Mens sincera Abrahæ quamuis iam corda tuenti
Effet nota Deo: tamen hunc tentauit, & in re
Sensibus humanis quæ horrenda est, duraque, toti
Ipsius ut virtus magis innotesceret orbi.
Cum puer ergo Isaac teneris pubesceret annis,
Ecce Deus clamans duplicatis vocibus, Abraham
Tolle tuum natum vnigenam, quem diligis Isaac,
Atq. locum pete, quem dicam; quo vertice montis
Igne mihi totum incendes. mora nulla parat se,
Atq. operi sese accingit: dehinc sternit asellum,
Cum terra & celum nigranti obtexitur vmbra.
Et geminos secum iuuenes adduxit, & vna
Ipse sequebatur non equis passibus Isaac:
Victima iam deuota Deo, mortisq. propinque
Inscius: adest Abraham solers, & certus eundem
Collegit ligna in nemore; atq. imponit aselli
Collectum costis fascem; superareq. montem
Abraham tendebat, veluti præceperat olli
Omnipotens genitor: sed postquam tertia lampas
Effulsit solis, lustrauit & æthera, & omnes
Terrarum tractus radianti lumine, vidit
Frondosam procul ipse locum, montemq. virentem.
GRANVELLANE hominū quis nō miretur Abrahæ
Quod patris æterni intrepide sic iussa faceffat; (mum
Tal

POEMATA SACRA.

Tale nihil non ore loquens, nec pectore voluens?
 Heu noua lex semper nostris contraria votis,
 Et multis cumulata malis me vexat, & angit.
 De patria cessi iussus, cinesque, meosq.
 Sanguine coniunctos liqui; & regna externa semper
 Incolui, Patris æterni mandata secutus.
 Quid sperare mea reges de Stirpe iubebat;
 Si gladio puerum interimo? frustra mihi dixit:
 Te faciam in gentem magnam, populumque, tuumq.
 Semen erit numero, quot sunt vaga sidera celi.
 An ne sacrum hoc dicam Sarra; quæ mæsta virilem
 Progeniem optauit toties? non illa superstes
 Nato erit; at cadet ægra prius concussa recenti
 Cura animam, nati interitum ne cernere possit:
 Aut natum horribilem ad mortem comitabitur; atq.
 Concidet illo eodem, quo natus concidet ense.
 Ipsa foret nimium ab felix, si luminis auras
 Postquam hausit puer ætherias, mors atra profundum
 In somnum æternum sua lumina conclusisset.
 Ipsa Agar dilecta mihi, natusq. senectæ
 Iam lapsæ columen nostræ, roburque, decusq.
 Eripitur; & nostra ferunt vota irrita venti:
 Quos forsā fera per siluas inuenit, & ambos
 Discerpit morsu, atq. auibus, canibusq. reliquit.
 En etiam ceu non ageret me cura, dolorq.
 Tantarum rerum expertem; nostriq. fuissent
 Iam cassi lacrymis oculi; suspiria ceu non
 Crebra nimis quaterent longo præcordia questu.
 Hæc mihi fors rerum manet intentata, meumq.
 Quem rerum heredem vnigenam me linqere rebar
 Extremo hoc senij spatio; per inania celi,

Inq. avidas Syrtes tulerunt mea gaudia Cauri,
 Non optata semel : natum nam cadere cogor,
 Atq. illum in rapidos ignes iugulare paterna
 Hac dextra. heu casus nullis auditus in oris.
 Nonne fuit satius natis caruisse, nec vllum
 Sperasse ex me me heredem, nullosq. nepotes?
 Quem genui interimam, nec me matrisque, meiq.
 Tanget amor, nariq. simul nil tale merentis?
 Nempe alius non sic afflatus numine Patris
 Aeterni, forsan corde hæc dixisset amaro.
 Nam quis tam ferus est, qui non deploret amici
 Vnanimis subitum interitum, casusve sinistros?
 At non ille tamen dilecti funera nati
 Defleuit. fleuit David postquam agmina versa
 Auulsi, interitum & Saulis, Ionathæq. cruentum:
 Et visum scidit, & conspersit puluere crines:
 Insidias quamuis illi rex saepe parasset,
 Inferriq. necem insonti mandasset acerbam.
 Et circumstantes socij fleuere, ducesque,
 Quos secum bello insignes rex David habebat.
 Idem Absalonis defleuit funera nati,
 Qui secum infestis pugnam commiserat armis.
 Ast diuinum Abraham sermonem mente reuoluens,
 Exequitur prope summi mandata parentis.
 Ac postquam aerij coraspexit culmina montis,
 Continuo hunc versus non tardis passibus ibat.
 Vt vero montis radices venit ad imas
 Substitit, & faciem non pallidus; at magis ardens
 Inceptum perrexit iter; dixitq. duobus,
 Quos secum adduxit: Vos fessi hic sistite gressus:
 Nos vero montem soli ascendemus opacum,

Atq. ibi adorabo diuinum numen, & ipsi
 Facta olim Domino reddam mea vota; reuertarq.
 Ad vos cum puero perfectis ordine rebus.
 Dehinc teneri imposuit nati ligna arida dorso:
 Ipse ensem incuruum dextra, lauaq. gerebat
 Semustum torrem. sed dum nemora ardua subter
 Ambo irent taciti: blanda sic voce parentem
 Alloquitur puer, Hircanas quæ flectere tigres
 Posset, & Eridani torrentes sistere cursus,
 Ne dum hominum humanos sensus, animumq. paternū:
 Tu portas ignem, & gladium: sed victima nulla est,
 Quæ calido tingat cultrumque, aramq. cruore.
 Dixerat, ille autem ceu saxum immobile ponto
 In medio positum, quod non veniente procella,
 Non flatu Boreæ horrifono, fluctuue mouetur,
 Sic dictis Abraham nati non flectitur vllis,
 Quem genuit; tanto nec frangitur ille dolore.
 Mens eadem est illi perstat: nec fundit amaras
 Ex oculis lacrymas nece nati, aut turbidus ipse est:
 At placide hæc responsa dedit: Mi nate relinquo
 Hanc ipsi curam Domino. montisq. cacumen
 Deuenit properans, quo sacram construit aram,
 E lapide informi crebris & flatibus ignem
 Suscitât impositum folijs arentibus. Isaac
 Dehinc genitor natum vinculis, & fune reuinxit,
 Et supra fascem hunc posuit, veluti foret almo
 Parua bidens mactanda patri: tacitusq. paternum
 Demissa ceruice ictum expectabat, & acre
 Vulnus in altari positus: nam viderat ensẽ
 Sublatum patris dextra, mortemq. ferentem.
 Saltem illum blandis verbis affatus, & illum

Solatus foret amplexu, vultuq. paterno.
 Forte alius puero mœrens hæc dicta dedisset:
 Non ego nate volens, non in te percitus ira
 Id facio, quem nunc teneo, & mox sternere ferro
 Certa mihi mens est: Domini tu victima iussu es,
 Qui mare, qui terras, qui cali condidit arces.
 Non hostem me nate tuum, sed respice patrem,
 Vllus edat nec te tacitum dolor: ipse ego tecum
 Optavi semper vitam producere, teq.
 Linqere tot rerum heredem mi nate mearum,
 Atq. ex te genitos nostra de stirpe nepotes
 Cernere, & ante tuos obitus me linqere semper
 Morte mea has humiles terras, condidit sepulchro
 Ipse tuis manibus: sed cum sint cuncta supremo
 Postponenda Deo, mihi parce: atq. vltima patri
 Oscula tu interea mihi non dare nate negabis.
 Talia sed non ille animo voluebat, & vni
 Sacro erat huic tantum intentus, dextraq. tenebat
 Alte districtum gladium, lauaq. premebat
 Isaac dilectum: veluti de more sacerdos
 In sacris premere est solitus vitulumve, bidentem
 Isaac interea vitam gladio ipse dedisset;
 Ni foret e celso vox vertice reddita cali,
 Atq. inclamasset duplicatis vocibus Abraham,
 Nuntius aeterni Patris aliger, & dixisset:
 In puerum ne extende manum, sed contrabe dextram
 Victima nam tibi non deerit: tu vincula nati
 Stuppea solue tui: nunc noui te mea iussa,
 Sint ea magna licet, seruare haud pectore ficto:
 Meq. rimes, nam te haud nati tetigit dolor vllus
 Vnigenæ: nec me propter tua dextra pepercit

*Immerite morti addicto: tua certa voluntas
 Ista loco est pecudis mihi case in limine templi.
 Noluit omnipotens genitor sine cæde reuerti
 In sedes Abraham Mambrae. namq. ille ubi vultus
 Sustulit, aspexit vicino in vertice caprum
 Vepribus a tergo perplexum cornua densis.
 Tunc alacris se tollit hîmo, & letatus ad aram
 Adduxit pecudem oblatam, cui crura pedesq.
 Alligat, æternoq. Patri pro munere grates
 Ingentes agit: ipse aries iugulo accipit ensem
 Letiferum, atq. aram spumanti sanguine tingit.
 Nati magne tui mortem non accipit Abraham
 Rerum opifex, mundo quia prorsus inutilis esset.
 Est patri æterno dilectus filius, in quo
 Nostra salus posita est, necnon spes omnis in illo
 Humani generis. longo hic post tempore formam
 Induet humanam, & tenues exhibit in auras
 Virgineo ex utero, & Solymis habitabit in oris.
 Hic palmas ferro, atq. pedes traiectus acuto,
 Atq. latus, pœnasq. graues mortemq. subibit,
 Ut redimat mortale genus de carcere tetro,
 Et ducat nitidas cali sublimis ad oras.
 Significabat enim sacrum hoc crudele, cruentam
 Horrendamq. necem Christi, plagasq. crucemq.*

F I N I S.

Sumptum ex libello Athanasij episcopi Alexandrinae urbis de passione imaginis IESU Christi, qualiter crucifixus est in Syria, in urbe Beryto: qui citatur in septima Synodo, secunda Nicæna, actione quarta, sub Constantino iunior & Irene eius matre celebrata.

Petrus Nicomediae episcopus libellum huius diui Athanasij esse scribit.

A R G V M E N T V M.

Beryti Hebræi cum Christi effigiẽ tormentis omnibus quæ Christus pertulit affecissent: effluente elatere sanguine, quo morbi omnes sanabantur ad Christi fidem conuersi sunt.

Accidit Assyriæ res hæc notissima in oris.
 Berytus posita est inter Sidoniam, Tyrumque;
 Quam multi Solymę gentis, nostræq. colebant.
 Urbe domum hac magna populus Iudæus habebat:
 Qua de more preces effundere rite solebant.
 Vir iustus, metuensq. Deum conduxerat ædes
 Hanc iuxta, & Christi secreta in sede locarat
 Effigiem ex ligno: sed cum migrasset ab illa
 Sede in sedem aliam; thalamo pius ille reliquit
 Oblitam effigiem: nec tu mirabere, namq.
 Consilio hæc, nutuq. Dei facta esse fatendum est:
 Qui quondam cali de vertice venit, ut ipsum,

Morte sua mortale genus de sede profundi
 Tartarea eripiat; nitidis atq. inferat astris:
 Utq. bonis etiam sua tot miracula monstret,
 Signaque, confirmetq. illos, grauiusq. malorum
 Perfidiā increpitet. mox & conduxit eandem
 Hebræus sedem, qua liquerat ille recessus
 Suspensam obscuro effigiem: Iudæus at ipsam
 Secreto positam in thalamo non viderat vnquam.
 Sed cum luce sacra socium in sua tecta vocasset
 Ad certos de more cibos epulasq. vetusto;
 Atq. dapes inter positas, dum multa loquuntur
 Inter se, thalamo sublustri vidit Hebræus
 Accitus Christi effigiem, mentemq. furore
 Accensus subito ardenti, se turbidus ira
 Suscitāt, atq. domum totam clamore repleuit:
 Et socium infrendens mala iurgia iactat in ipsum;
 Fudit & in Christum conuicia plurima, & inquit:
 Abramidum cum tu genus alto a sanguine ducas,
 Inuisam hanc statuam nobis in sede remota
 Cur seruas? tunc admirans, atq. inscius hospes,
 Et iurans, se vnquam thalamo hanc vidisse negabat.
 Quid dicam? siluit malus ille, silensq. recessit,
 Primoresq. adiūt gentis; quæ cura sacrorum
 Credita erat, factiq. notat nil tale timentem
 Crimine iam notum a teneris, ac talibus inquit:
 Tecta habitat quidam ex nostris, quæ proxima sacra
 Respondent domui, solido qui ex stipite seruat
 Confectam Christi statuam in penetralibus aris,
 Quæ pulchra est, & magna sacris. tunc omne fremebat
 Concilium inter se, postquam cuncti hoc scelus audax
 Audiuere; tamen tacuit: namq. humida campos

Oceani, & terras inuoluere cæperat umbra
 Nox picea, sed non obliti cum noua lampas
 Solis ab Eoo lustrasset littore cælum.
 Mane sacerdotes summo cum præside gentis
 Vicinam petiere domum: delator Hebræus
 Anteibat celerans omnes; nouus incola tecti
 Intus erat, nil tale putans: qui post ubi vidit
 Hos pulsare fores, actutum ipse reclusit:
 Ingressi, aspiciunt intus quod dixerat illis
 Delator: namq. in thalamo suspensa manebat
 Haud dubia effigies Christi: tunc protinus omnes
 Iniecere manus illi, grauiusq. vicissim
 Opprobrijs ipsum vrgebant: dehinc verbera multa,
 Sæuaq. per pectus thalamo eiecere gementem.
 Tum gens ceruicis dura, Chanaamq. propago,
 Et nobis infensa odijs, facto agmine Christi
 Deposuerunt solo lignum venerabile, & vna,
 Vnanimesq. serunt hæc verba infanda vicissim:
 Quandoquidem Christi fama haud obscura, leuisq.
 Ad nostras non tantum aures, sed nota per vrbes,
 Atq. etiam maris extremi peruenit ad oras:
 Atq. modis nostros varijs, verbisq. parentes
 Irrisisse olim iam passum verbera Christum,
 Nos quoq. progenies illorum, facta sequamur
 Illa eadem. mora nulla alacres illudere primum
 Cæpere huic statua, tortis & cadere loris.
 Atq. alius rabido hæc profudit pectore: Nostri
 E spinis Christi caput incinxere corona:
 Nos etiam spinis cingamus imaginis huius
 Tempora: & intactum nil nos linquamus; vt olim
 Fecerunt nostri. tandemq. hæc perfida proles,

Et genita ex Belial, perfricta & fronte, furorem
 concepit mente infrenem, saturata nec vnquam
 in Christum ipsa odijs voces prorupit in illas:
 Fabula non vana est; ferrata cuspide miles
 amudum extincti perfodit pectus IESV;
 Qua dextrum latus est: addamus nos quoq. partem
 extremam hanc etiam, ne nos fecisse minus, quam
 vestri olim fecere patres dicamur inertes.
 Non secus ac deprensam inter nodosa leonem
 etia; cum cingunt dextra, lauaq. molossi
 atratu, morsuq. petunt: at leta iuuentus
 venantum capto insultant, & spicula figunt
 in visceribus, cum dente canes feruntq. trahuntque:
 Parsaq. tunc circum viridis rubet herba cruore.
 Quid dicam? tempus non longum effluxit, & hastam
 afferre afferrī, atq. vni de gente dederunt;
 Et pectus statua ingenti percelleret ictu.
 Qui postquam hoc facinus inflicto vulnere fecit:
 Res mira, & non vnquam alias audita, repente
 Namq. & aqua, & sanguis infando e vulnere fluxit.
 In nece signa autem Domini quacumq. fuerunt
 et visa, atq. audita palam, quo tempore celsa
 in cruce pendebat mundi saluator IESVS;
 Illa eadem euenerē etiam: gentisq. minister
 aspiciens late fuscum per membra cruorem,
 atq. rei seriem, & factum miserabile, dixit:
 Quem nunc finem habeat res hęc videamus; & vnam
 afferri iubet haud parua, lateriq. cruento
 allatam admonit, tunc qua de pectore Christus
 magnum expirabat (visu mirabile) flumen
 sanguinis. hęc cernens princeps sic farier orsus:

Hi quoniam qui sunt Christi praecepta secuti,
 Atq. colunt illum, saper ipso multa susurrant:
 Quem factus supra cunctis mirantibus omnes
 Mortales iuisse ferunt, qua secula lapsa
 Efficere haud potuerunt vnquam: & dixere feramus
 Urnam hanc ad sacram sedem, aegrotosq. vocemus,
 Quos omnes hoc vngamus medicamine: nam si
 Quae dicuntur erunt de Christo vera, repente
 Euadent morbo: si vero haud tabe leuatos
 Cernemus, fient nugae, & ludibria vulgi.
 Hydræq. actutum sacram defertur ad adem:
 Atq. sub aëria oppressos testudine morbo
 Acciri iussere: adsunt de more vocati.
 Aduenitq. senex nervos resolutus, & omni
 (Vt lucem hanc hausit) sine robore: rite sacerdos
 Primum vnxit, primusq. abiit, liquitq. grabatum:
 Atq. Deo grates lacrymis rorantibus egit.
 Luminibus captos adducunt, atq. perungunt
 Illorum cæcos oculos: qui protinus omnes
 Optatum lumen (ceu pulsa nube) receperunt.
 Firmare etiam claudi vestigia, & aures
 Surdorum audiuerunt sonos, & verba loquentum.
 Aduenerunt alij varijs languoribus acti;
 Quorum artes medicæ haud potuerunt tollere morbos,
 Carminare, Euboicis aut lectæ in montibus herbæ.
 Unanimes vero Isacida, vt videre tot aegros
 Omnes incolumes, Christo hac dixere gementes:
 Credimus o tibi Christe, & te veneramur obortis
 Cum lacrymis proni in terram: quem morte cruenta
 Et turpi falso damnarunt crimine patres
 Nostri olim: nunc a nobis hanc in cruce figi

Passus es effigiem. crimen quod fecimus omnes
 ex animo delere tuo te Christe precamur.
 nam. viam duc nos, duc qua tua iussa sequamur.
 tunc dictis subito cuncti accessere ministrum
 supremum nostræ gentis, rerumq. sacrarum,
 et tanti huic seriem facti exposuere, & atrocis
 criminis in Christi effigiem, veniamq. petebant
 commissi sceleris. Præsul sermone peracto
 illos dimisit lætos, certosq. vocauit
 tunc sacerdotes, qui sacris ritibus illos
 instruerent, summiq. Patris mandata docerent:
 cuiq. hanc in multos Soles extendere curam
 essent: quos omnes tinxere salubribus vndis
 timores, nec non plebem. Antistesq. sacrauit
 voce sacra illorum (cunctis adstantibus) ædem:
 et Saluatoris mundi memorabile nomen
 cui ædi. vnanimis cuncti imposuere vetusta:
 et bicolore hedera, & myrto, semperq. virenti
 alta coronarunt templi sacra limina lauro.
 audia permixti communia declarabant
 hebræi nostris, vultuque, animoq. vicissim;
 nota exultabat Berytos maxima late
 ætitia, haud tantum propter iam libera morbo
 corpora, & insomni cura, sed propter Auerno
 exemptas ipsorum animas, pœnaq. perenni.

FINIS.

*Miraculum imaginis Christi crucifixi in tabula
depicta. Ex Gregorio Archiepiscopo
Turorensi.*

ARGUMENTVM.

Hebraeus tabellam, in qua Christi crucifixi imago
picta erat, e templo noctu raptam percussit, do-
mumq. detulit: illa sanguine manans Hebraei ve-
stem, & viam tinxit. Sacerdotes mane animad-
uertentes tabellam abesse, per signa sanguinis ad
Hebraei domum peruenere: qui re cognita lapi-
dibus obrutus est.

CVm sacra Hebraeus tabulam vidisset in aede,
In cruce pendentis qua Saluatoris imago
Picta erat: indignans inimico hac pectore fudit:
En solitus sermone suo seducere turbas,
Qui nostrae gentis turbo seuissimus, illam
Ceu Notus, huc illuc nigrantia per freta voluit.
Nos etiam amisso commota per aquora regno,
Quassata vt puppes ferimur, cum apparet Orion.
Dixit, & ingressus sub opaca est nocte sacellum,
Et tabulam arripuit manibus, de more tenebat
Quam clauo affixo paries prope numinis aram
Aeterni, & gladio educto ferus ille tabellam
Transfodit: mox occultans sub veste paternam
Attulit ad sedem tacitus, thalamumq. petiuit,
Cum nox & calum & terras tenebrosa teneret,
Atq. ignem cinere obductum, lignisq. retexit,
Traderet vt flammis animo indignante tabellam.

(Horrese)

Horresco id memorans) de vulnere quod ferus ille
 fecerat, erupit non copia parua cruoris:
 Ille ira accensus rabida, subitoq. furore
 viderat haud ictum teli, nec sanguinis vndam
 miserat ingentem; tenebras ob noctis oborta.
 Sed postquam sparsum largo se sanguine vidit:
 Quod tantum scelus hoc hominum penetraret ad aures
 Permetuens, tabulam secreta in sede recondit,
 Ulterius non illam ausus contingere, tanto
 Attonitus factus. sed postquam lampade densas
 dimouit noctis tenebras, lucemq. reduxit
 Aram oriens, templi subito venere ministri,
 atq. sacerdotes facturi sueta supremo
 sacra Patri, templumq. ingressi, & poplite flexo
 et capite ante aram, per fracto pariete cernunt
 ablatam furto tabulam: trepidiq. requirunt
 per templum, atq. aras, subterq. sedilia templi.
 Vox dextra aspiciunt effusi signa cruoris:
 Nam cruor ille viam maculis signarat, & ipsum
 et exit furem: tunc sanguine semita duxit
 da sacerdotes recta latronis ad adem:
 trantesq. domum furem inuenere negantem
 omnia, nec facti seriem memorare volentem:
 adeo at non credentes, perquirere totam
 tentiq. vnanimosq. domum, locaq. abdita testis:
 nam tandem inuenere, sacrata inq. ade locarunt.
 Vidam autem ex nostris nolentem vera fateri
 nuietum furti Hebraeum, sacroq. videntes
 sanguine concretam vestem, trepidumq. timore,
 pruerunt multis testis prope limina saxis.

F I N I S.

B IOSEPH

EX SERMONE DIVI EPHREM
diaconi ecclesie Ediffena de laudibus san-
cti Ioseph Patriarchæ.

Ioseph a fratribus tunica spoliatus.

SE Ioseph tunica spoliatum vt vidit ab ipsis
 Fratribus, actutum mortẽ qui inferre parabant,
 Atq. illum in veterem cisternam trudere, visu
 Dirigit, nil tale putans, causam licet ille
 Nosceret inuidia atq. vdi. nam somnia, qua per
 Dulcem nocte atra vidit, gratamq. quietem,
 Germanis sepe incautus narrauerat: vnde
 Inuidie caput, & crimen manarat: & ille
 Prospiciens non posse manus euadere fratrum,
 Ad lacrymas, humilesq. preces se vertere. namq.
 Nullus erat, puero auxilium qui ferre supremis
 In rebus possit: supplex se, & pronus ad ipsos
 Vertit, vbi via vix voci laxata dolore est.
 O fratres tam dira in me qua vos agit iras?
 Ponite nunc animos, auresq. aduertite vestras
 Ad me oro, nam pauca loquar. mea mater ab oris
 Concessit dudum superis: quam deflet ademptam
 Insolabiliter genitor. cur addere vultis
 Patri alias lacrymas, alia insuper & lamenta?
 Reddite me patri, atq. meas ne spernite voces.
 Ille meos reditus noctemq. diemq. moratur:
 Vos vero patris, & vestri miserescite fratris:
 Perq. Deum vos obtestor, pariterq. parentem.

*At fratres precibus tantis non pectora flexi,
 Nomine non summi Patris, qui temperat uras
 Aethereas, quamquam ille pedes amplexus obortis
 Cum lacrymis prostratus hami, clamansq. rogaret
 Tot fratres, tamen in foueam misere vetustam,
 Et mersam tenebris late & caligine densa.*

Ioseph in cisternam proiectus quid dixerit.

Cisternam in veterem Ioseph demissus acerbo
 Cum gemitu, sortemq. suam, patrisq. dolorem
 Ingemuit, traxitq. dolens suspiria ab alto
 Pectore, & hac lacrymans dixit: Pater aspice Iacob,
 Quae nunc euenere mihi: misere profundam
 In foueam me me hanc fratres, non verba precesque,
 Non lacrymae, nomenq. tuum valere, sed agnum
 Ceu rabidi inuasere lupi, ego dum tua iussa
 Exequor, in nemorum & saltus perquirere fratres
 Incumbo huc illuc trepidus; frustra q. meos tu
 Expectas reditus, nunc sim cum carcere clausus,
 Ceu latro, solitasq. mihi non reddere voces,
 Non audire licet tibi nunc, humerisq. senectus
 Amplius haud tua tarda meis innititur, & te
 Non ultra aspicio, cum sim diuisus in annis
 His teneris a te. sed quis mihi forte columbam
 Praepetibus celerem pennis det, quae tibi nostram
 Nuntiet aduentare necem, lucemq. supremam?
 Iusti Abelq. tu ò terra olim persusa cruore
 Clamasti ad caeli regem, Dominumq. Deumque,
 Sanguine pro effuso pueri: tu nunc quoq. clama,
 Defer & hos gemitus iam mæsti patris ad aures.

IACOB LVCTVS.

Sanguine cum nati tunicam vidisset Iacob
 Respersam multo, vultum dimisit, & vlnis
 Percussit geminis pectus, trepidansq. recenti
 Vulnere concussus mentem, magno ipse vlulatu
 Impleuit tecta alta domus, dehinc talia fatur:
 An ne est ista mei dilecti vestis Ioseph?
 Pessima quem fera discerpfit, campisq. reliquit
 Exanimem? cur non eadem me tunc fera pro te
 Aggrediens mihi dente latus traiecit acuto?
 Deficiantq. oculi fletu tua funera propter,
 Et super obducta caligine destituat me
 Lux mea, tu quondam mea lux o nate senecta,
 Cura recens, viuo nec te miserande relinquam
 Ante meos obitus vitam hanc, nec vulnere possum
 Hac tua^q abluere his lacrymis, extremaq. labris
 Oscula ferre tuis, licuit nec condere saxo,
 Atq. aloe corpus, liquida & perfundere myrrha,
 Induere & solitis te vestibus, & comes ire
 Ad tumulum, sacri faciunt dum iusta ministri.
 Atq. heu me miserum in tenebris luctuq. relinquis:
 Quin etiam tunica hxc mecum descendet ad oras
 Infernas: etenim sine te non cernere possum
 Fulgentes Solis radios, non sidera noctis,
 Mors fuerit nato, longauo eademq. parenti.

IOSEPH VENDITVS.

Egregium Ioseph forma, & florentibus annis
 Vendiderant nuper Iacob nati Ismaelitis,
 Aegypt

Aegypti cum merce sua tendentibus oras.
 Lumina conuertit versus, qua condita longe
 Mater erat, memor illius tunc ora rigauit
 Cum lacrymis, dicens: Mater, qua rupe sub alta
 tam tumulata iaces, exurge, atq. aspice natum
 ipsa tuum Ioseph, quem magno semper amore
 Dilixti, tua donec erat tibi vita superstes:
 Atq. audi, acciderit quis nunc mihi casus, & vna
 Hanc defle mecum arumnam, & solare dolentem.
 Namq. ego nunc ducor, tamquam prador, ad oras
 Aegypti, & fratres me mercatoribus istis
 Concessere mei precio, velut agnus ouili
 esse sublati. sed qua mihi contingit vni
 ignorat genitor, nec adhuc peruenit ad aures
 Illius hoc facinus fratrum exitiale, ferumq.
 insontem in fratrem admissum: priuatus Iacob
 cum patre, sic genitrix quondam tu me queq. paruum
 liquisti, subitam ob mortem. mea lumina fletu
 languida sunt, lacrymarum imbre qua ferre valent non.
 Pectore non tantos questus finisset Ioseph
 rumpere, ter magna puerum nisi voce vocassent
 Ismaelitæ illum lacrymantem funera matris.

Ioseph insidijs mulieris appetitus, rogat
 Deum, vt se liberet.

P Vtiferis puerum coniuu ardebat Ioseph,
 Sauciaq. occultum sub pectore vulnus alebat,
 Atq. illum orabat supplex; vt vellet amanti
 Respondere suo, curaq. equare: sed ille
 permetuens regem celi spernebat amantis

Illecebras, blandasq. preces, & munera fidus
 Purifaris seruus domini, & conuersus olympi
 Sidera ad alta, Deum auxilio sic voce ciebat.
 Summe Pater, qui me è fouea, fratrumq. meorum
 Eripuisti olim e manibus, tu da pater, & nunc
 Auxilium, viresq. mihi, roburq. animumq.
 Aduersus monstrum hoc ingens, dirumq. ferumque.
 Alme Pater, Pater alme vides quibus hæc mala tigris,
 Pestisque, vt nullo frontem suffusa rubore,
 Et cum muneribus multis & cum prece multa
 Me vocer, & cum fraude petat: tu fraudibus hisce
 Obijce nigrantem nubem, tantosq. furores
 Illius defende precor, quos hæc fera dudum
 Concepit, versatq. nouas suq. pectore fraudes.
 Illa etenim non ferre moras vult, & mihi semper
 Insidias struit, inq. suos inducere casses
 Tentat, & occulto sperat me perdere posse
 Flagitio, vt secum moriar, immersus inquis
 Criminibus, & degenerem a virtute paterna,
 Maiorumque: meas voces Iacob pater audi,
 Ac pro me Dominum rogitā, qui te quoq. duris
 Casibus eripuit, necnon summisq. periclis,
 Deserat vt ne me hoc bello, quod pessima mouit
 Fœmina me contra, tedas quæ oblita mariti,
 Iuraque posse putat vetitis me inuoluere flammis.
 Hæc muliebris enim pugna est magis aspera, bellumq.
 Hoc crudele magis, quod seua hæc bellua tentat
 In me nunc, quàm quod fratres inferre parabant.
 Illud enim corpus tumulo dabat, hoc sed ab ipso
 Ipsam animam patre ab aeterno, certa q. salute
 Diuidit, indignumq. facit caelestibus oris.

Putifaris vxor quomodo Iosephum criminata fuerit
detegit, & culpam suam fatetur.

VRbem per mediam curru Pharaonis Ioseph,
Et chlamydē intextam auro, gemmisq. gerentē,
Aegypti ornatum Regis, quem turba virorum
Armatorum ingens cingebat, vidit vt heros
Putifar, obstupuit, pallorq. per ora cucurrit
Illius: & trepidans sese in sua tecta recepit,
Attonitus nouitate rei. nam carcere claudi
Credulus ille olim, nimiumq. vxorius, ipsum
Immunem tanti sceleris mandarat Ioseph:
Vxoremq. vocans tecti in penetralibus, infit:
Rem non credibilem dicam tibi, quam mea nunc nunc
Lumina videre, o coniux. Hebraeus Ioseph
Ille tuum ingressus thalamum, quo forte iacebas
Strata super, cupidusq. tibi vim inferre, repulsam
Est passus, clamq. effugiens vestem ille reliquit
Admissi testem sceleris, timor ingruit, & me
Vrget sollicitum, quia quondam seruus Ioseph
Praesidet Aegypto: Regis namq. ille superbo
Inuebitur curru, cinctus diademate crines,
Et chlamyde ornatus, collum & circumdatus auro,
Urbem per mediam. hunc omnes venerantur, & illi
Vt Regi assurgunt. ego cum perferre nequirem
Insignem rutilus gemmis auroq. quadrigam,
Egregiam & iuuenis faciem, subito eripui me
Primorum e cœtu tacitus. tunc conscia facti
Uxor ait: Ne forte acuat tibi cura timorem
Hæc tua, tu nunc pelle metum de corde recentem.
Ordine cuncta tibi retegam: nam me malus error

Abstulit, ut vidi prima lanugine Ioseph
 Flauentem roseas malas, plenasq. pudoris
 Virginei. sed quid dicam? labefacta repente
 Ossa per, & teneros artus noua flamma cucurrit,
 Quae me surripuit mihi tunc, haesitq. medullis.
 Ipsa fui, coniunx, crimen, thalamosq. iugales
 Posthabui insano mentem concussa furore.
 Heu quoties volui tantas extinguere flammās,
 Atq. meos alio toties auertere sensus?
 Ipsa tamen pueri magis accendebar amore.
 Ipse mali haud consors Ioseph, sed me argue culpæ:
 Parce tamen, nam vera feram, nam vera fatebor:
 Inijcere ipsa manus puero, votisq. potiri
 Cum vellem, tæti sola in penetrabilibus altis
 Sollicitabam animum illius, blandis modo verbis,
 Et modo muneribus: spreuit sed munera, nostrasq.
 Illecebras, nec me miseram miseratus amantem est,
 Implentemq. sinum lacrymis, & multa gementem.
 Surdior æquoribus namq. ille immota tenebat
 Lumina, qui solo aspectu, nutuque dolentem
 Solari poterat, tantas & pellere curas.
 Hic nostris tandem haud lacrymis, nostrove dolore
 Euictus, roseo sic talia fudit ab ore:
 Tu mea nunc domina es, dominiq. iugalia vincla
 Rumpere connubij suades, & ledere queris
 Fœdera consortis thalami, qui me quoque nati
 Instar habet, dominumq. domus, rerumq. suarum
 Constituit me, te præter? sed da mihi, quonam
 Ipse modo facere hoc possim. mandata resoluam
 An domini? legemve Dei, patrumq. meorum
 Oblitus, scelerisq. reus sim deniq. tanti?

Desine arenosis committere semina sulcis.
 His ego sermonem abrui, vestemq. sinistra
 Illius arripui: qui tunc celeravit, amictu
 Dimisso, per longa fugam penetralia tecti.
 Ipsa fui tunc causa mali, non ipse, licet tunc
 Clamassem, & thalamū implestem clamore, domūque,
 Hæc finxi delusa nouo, & concussa dolore.
 Sicut & ipsa fui non paruula causa ruinae
 Illius, sum nunc caput & sum causa salutis.
 Per me etenim regnum ille tenet, curruq. sonanti
 Inuehitur, Regisq. loco dat iura, regitq.
 Aegypti populos læta ditione potentes.
 Et merito hunc regnis Pharaο prefecit auitis:
 In me namq. fuit tacitusque, & mitis Ioseph:
 Ille ignominia, probroq. notatus apud te
 Me propter, quod sustinuit tunc carcere cæco
 Damnatus, labem iniectam, maculamq. retexit
 Vlli non vnquam de me, nec questus iniquo est
 Flagitio. tu perge igitur cum ciuibus, & cum
 Principibus, regemq. nouum securus adora,
 Atq. rei seriem memora, & supplex pete pacem.
 Maiori nam dignus erat pœnaque, grauiq.
 Supplicio, violare ausus communia læti
 Fœdera: sed clemens tu tantum carcere dignum
 Duxisti, non verberibus, non compede dura.

FINIS.

IN

LAVR. GAMBAERA
IN IEIUNIVM CHRISTI.

ARGVMENTVM.

Quadragenorum dierum ieiunium a Patribus institutum, originem ducere ait a Christi ieiunio; qui ipse post baptismum in locis solis laborauit.

INstituere patres sancti ieiunia quondam,
Quae Christus precepta dedit, qua Sol cadit, & qui
Tollit se, illius vestigia fida secuti:

Ipsa etenim petijt deserta, atq. inuia, perq.
Quadraginta dies totos ieiunia seruans
Vixit ibi solus inter caua saxa, ferasque,
Postquam artus sacros Iordanis tinxit in amne,
Findit Idumeos placidis qui cursibus agros,
Gemmanti Gange, atq. ipso felicior Hermo,
Ardentes quamuis auro deuoluat arenas:
Namq. suis artus meruit contingere lymphis
Illius, summae caeli qui venerat arce.

Tu vero mea sit fragilis cum vita, meiq.
Meta incerta obitus, operum da Christe tuorum
Partem aliquam me posse sequi, pariterq. laborum.
Tuq. idem spes certa hominum, rerumq. potens Rex,
Atq. tui patris aeterni mirabile lumen,
Respice me, ANTONIQ. tui nunc dirige gressus:
Nam felix est ille, tuo quem Christe tueris
Praesidio, non qui mortales ambit honores,
Non magnas Orientis opes, auramq. potentum,
Sed ponit spem certam in te Dominoque, Deoque.
Proq. tuis in me meritis, te laudibus vnum

Prosequa

*Prosequar, ut fas est, nec erit nox vlla, diesque,
In qua non habeam meritas ante omnia grates,
Dum reget hos artus cęli spirabilis aura.*

IN CHRISTI RESVRRECTIONEM.

A R G V M E N T V M.

Celebrat diem, quo Christus post patres ex inferis
eductos resurrexit: narratq. multis argumentis
Christum resurrectionem suam declarasse.

O *Salve ante alias anni Ver pulchrius horas,
Dignius & vatū cantu super ęthera ferri:
Humanos te ineunte etenim Deus induit artus,
Et duro occubuit ligno: victorq. sepulchro
Mane resurrexit, cum iam aduentaret Eo
Tertia ab orbe dies. tuq. es pulcherrima, necnon
Lux celebranda pijs, licuit cui cernere victa
Morte resurgentem Christum. vos plaudite cuncti
Mortales, illum celebrent volucresque, feręque,
Et quę cęruleis pontus fert monstra sub vndis.
Tu Sol, tuq. etiam Luna, & vos sidera, vos &
Collaudate Deum patres, quos carcere cęco
(Pęnarum tamen immunes) spatiosa tenebat
Tunc regio, & late densis obducta tenebris.*

*Cum vero superas remeasset Christus ad auras,
Intrauit tecti foribus penetralia clausis:
Vulneraq. ostendit ligno perpeffus in alto
Quę fuerat socijs vndentis: & iubet illos
Tanger e corporeos artus, non corporis vmbra.*

Illum

*illum accumbentem mensis videre, loquentemq.
 Ut prius, et heredas cum celi carperet antras.
 Atq. ipsum sanctę comites videre parentis:
 Credentesq. alij plures videre prius, quam
 Aethereas celi victor conscenderet arets.*

IN ASCENSIONEM DOMINI.

ARGUMENTVM.

Christus quadragesimo post resurrectionē suā die,
 in monte Oliueti, cunctis videntibus discipulis,
 se in cælum sustulit, ducens secum patres, quos
 ex inferis eduxerat. describitur & ingens beatorum
 omnium spirituum illi occurrentiū lætitia.

Christus vbi superas cæli remeavit ad oras,
 Infernasq. domos, spoliataq. tartara liquit,
 Ille quater denos per soles fratribus olim,
 Quos primum elegit, Galileę est visus in oris,
 Cælestiq. super regno admiranda locutus.
 Deinde ad Oliueti montem contendit, & omnes
 Cum genitrice simul coniunctos sanguine duxit,
 Aethereas vnde ad sedes radiantis Olympi
 Ascensurus erat, mox celi in sede locandus:
 Qui iussi subito Christi mandata faceffunt,
 In primisq. parens cœtu comitata piorum,
 Qui Christi fuerant vestigia sancta secuti,
 Vertebantq. graues in dulcia gaudia luctus:
 Et superant alacres vicina cacumina montis.
 Utq. locum læti tenuere, redemptor IESVS
 Effulgens radijs cælestibus asiiit: & se

Ostendens

Ostendens illis sic suavi est ore locutus.

Haecenus o fratres vobiscum viuere vitam
 Fas fuit: at me nunc genitor in certa reuertit
 Regna iubet, cęliq. domos. vobis ego pacem
 Aeternam linquo iose meam. sic factus, ab ipsa
 Confestim se tollit humo: vultumque, manusque
 Ad cęlum tendens cęlestes fertur in oras:
 Atq. illos linquens, illis benedixit: & omnes
 Viderunt comites ipsum supera alta petentem:
 Deuicta qui morte, poli fulgentia secum
 Astra super, summiq. vias ducebat Olympi
 Felices animas, piceo quas carcere dudum
 Aeternis regio tenebris immersa tenebat:
 Qui natum, patremq. simul per læta canebant
 Carmina: & illorum resonabat cantibus æther.

Quin etiam agnouere Deum, Dominumq. paternas
 Intrañtem Christum sedes nitidissima cęli
 Agmina, & e cęlo noua lux effulsit aperto.
 Illi oculos fixos supera ad conuulsa tenebant,
 Donec se Christus nebula circumdatus alba
 Digrediens terris patrias remeavit ad oras.
 Qui postquam aspexit sociorum corda recessis
 Iam turbata suo, demisit ab æthere binos
 Sublimi subito iuuenes in vestibis albis:
 Qui pauca hæc alacres placido sunt ore locuti.

Progenies Ga ilęa Deo dilecta, tueris
 Quę cęli æthereas intento lumine sedes,
 Qualis victor ouans altum penetravit IESVS,
 Quem vos intenti in cęlum vidistis euntem:
 Sic olim in terram superis remeabit ab oris.
 His dictis, cęlum terra petiere relicta.

Parte alia aligeri iuvenes plausere per altum
 Aethera, & ingenti late exultauit Olympus
 Legitia: aligeriq. chori cecinere vicissim
 Ante fores sacras sublimis carmina celi:
 Fundebantq. sonos citharæ, dulcosq. querelas
 Alium manibus percussæ, & tibia gratos
 Curua dabet sonitus, non sibila rustica: namq.
 Aduentante Deo portarum claustra patebant,
 Stellantis necnon summi spatia ignea celi,
 Quæ numquam Sol prospexit, non candida Luna:
 Sed Pater has nitidas sedes, lux ipsa, beatas
 Lumine perfundit, Solem qui fecit, & astra:
 Et circum sonuere nouis concentibus aurg. (versu

Hos PERENOTTE etiam mittit tibi Gambarae
 Quis Christum cecinit celum ascendisse, patresq.
 Electos olim ad tutos duxisse receptus.
 Atq. utinam ille idem Christus stellantis easdem
 Nos vocet ad celi latas post funera sedes.

IN DIVVM ANTONIVM ABBATEM.

ARGVMENTVM.

Duram Antonij in desertis locis vitam, diabolicas
 molestias describit, exin Perenotti Cardinalis nomine
 rogat eum, vt Deo pro se preces fundat.

ANTONI pater horrentis quondam incola eremi
 Delicijs qui contemptis, rebusq. paternis,
 Et consanguineis petijsti seu ferarum

Antra puer, vili atq. aspro contentus amictu:
 Agresti, tenuiq. cibo: cui pocula lymphæ
 Fontis erant, nigroq. sopor mage gratus in antro,
 Quam Tyrio recubare toro, gemmisq. corusco.
 Tuq. etiam innumeras veluti fax ignea gentes.,
 Quæ Christum haud norant, duxisti ad ceria salutis
 Gaudia, & e tenebris ad veræ lumina vitæ.
 Sicut deduxit sublustri in nocte columna
 Ignis ad oppositum litus, tutosq. receptus
 Hebraum populum Aegypti de finibus olim.
 Dum vero incoleres loca senta, & inhospita eremi,
 Vicisti fraudes, fucataq. verba malorum
 Spirituum: exemploq. tuo coluere relictis
 Ascibus, & fundis homines, Aegyptia tesqua.
 Lucifer ille malus, fastuq. elatus inani,
 Et forma insignem vidit se, dixit: In altum
 Ascendam calum, & ponam super ardua summi
 Astra Patris, soliumq. meum, nomenque, nec illo
 Inferior ero, nec factis, nec viribus impar.
 Tartara sed postquam Deus illum trussit ad ima,
 Et sese tanto spoliatum vidit honore:
 Invidia, atq. odio corda est humana, dolisque,
 Et fraude aggressus: sed non te numine Patris
 Confisum æterni flexit terrore, minisve:
 In taurum ille licet sese, horribilemq. draconem,
 Aspidis inq. trucis formas, vrsiq. lupiq.
 Perteret, atq. ignes effunderet ore, nigrumq.
 Quaribus e fumum, crines & serperet inter
 Flamma furens, streperetq. horrendis vocibus antruss.
 Nec non ornatæ gemmis, auroq. puellæ
 Et noctem saepe in faciem sese induit: & te

Dulcibus

Dulcibus illecebris tentavi fallere frustra.

*Nunc sacram ipse oleis orno bicoloribus aram,
Liminaq. intendo templi, postesq. superbis
Exquilus positos lauru, myrtoq. virenti;
Narcisso pro purpureo, calthaque, rosaque:
Accensaq. faeces teneo de more vetusto
Ante aram supplex ego, qui te nomine reddo,
A teneris & te veneror pater optime, & oro
Digneris Patrem aeternum, natumq. precari,
Ut me respiciat. sinat & me ducere vitam
Hanc fragilem sine labe aliqua, & sine crimine, qualem
Duxisti quondam in Pharys novus incola filius.*

IN SANCTVM ALBANVM

MARTYREM.

ARGVMENTVM.

Deus Albani ad martyrium euntis rogatu flumen
exiccavit: quo miraculo satelles eum occisurus
martyrij comes factus est: eiusq. percussoris oculi
illi illico in terram cecidere.

ANTONI, dum tu populis das iura, bibunt qui
Sceptri liquidos latices: Regisq. Philippi
Sceptra, vicesq. subis: hoc nostro carmine factum
Mirificum, rarumq. leges, quod contigit olim
In terris, quas durus habet, fortisq. Britannus.
Hesperios regeret cum Maximianus iniquo
Imperio populos longe, lateq. per oras

Occiduas

Occiduas, cades facta est crudelior, atq.
 Maior in infantes, verum qui numen adorant,
 Quàm qua sub rigido cades commissa Nerone est:
 Namq. hæc pestis atrox sævit bisquinq. per annos.
 Huius erit belli diuisa Britannia nostris
 Littoribus testis locuples: qua diruta fundo
 Tempia, piasq. domos mæsta illo tempore vidit.
 Albanus Verolamios non vltimus inter
 Illa tempestate fuit: fundisq. paternis,
 Sanguine & insignis, qui tectis accepit auito
 Forte sacerdotem nostra de gente, timentem
 Principis insidias sæui; mandataq. contra
 Edita adorantes Christum, non falsa deorum
 Numina, quæ vano gentes de more colebant.

Obscuro in thalamo hic noctesque, diesq. manebat,
 Orabatq. Deum parcus potusq. cibi que.
 Cum vero Albanus ipsum vidisset in ortu
 Luciferi orantem tectis in penetrabilibus alti:
 Illum adiit subito admirans, supplexq. rogauit,
 Vellet vt optanti sibi pandere religionem,
 Quam tenet. ille inquit, Non hæc sine numine Patris
 Aeterni Albane eueniunt: nam Christus in oras
 Te vocat athereas, ciuemq. ascribit Olympo.

Tunc ipsum erudit diuini semina verbi,
 Monstrauitq. viam, cæli quæ ducit ad arces,
 Dicens: Sperne deos, tamquam fera monstra profundi,
 Quos colis, & frustra summo veneraris honore.

Interea latitare virum peruenit ad aures
 Iudicis Albani in tectis. mora nulla satelles
 Armatus dexa primo quatit ostia somno.
 Albanus pœnas, mortemq. subire cruentam

Pro Christo exoptans, vili se vestit amictu,
Indutus quo pauper erat, postesq. reclusit:
Deinde satellitibus sese obuius obtulit ultro.

Tunc illum ducunt alta ad prætoria: qui mox
Carcere conclusus piceo, densisq. tenebris
Innumera est illic tormenta, & verbera passus,
Non metuens liquidum plumbum, clauosq. trabales,
Ex ære aut cuneos, haud sæui iudicis iram,
Atq. minas; illum nam non erat hospitis ergo
Tot tormenta pati, quem tecto admiserat: atq.
Indignans illum rapidi torrentis ad amnem
Deduci iussit subituum funus acerbum.

Dumq. locum peteret, quo mortem Albanus obiret:
Confertum aspiciens pontem (nam plurima turba,
Cerneret vt mortem ipsius conuenerat illuc)
Non transire valens illum: namq. hic locus ultra
Flumen erat, fontes pœnas quo ferre solebant:
Quod multos secum lapides, siluasq. trahebat.
Confestim Albanus tumida haud perterritus vnda,
Sed palma cupidus gressum compressit ad amnem,
Ad calum tollens oculos, supplexq. rogauit
Aeternum parem, vt vellet deducere flumen,
Quo siccis possent pedibus transire fluenta
Turgida iam. mora nulla viri videre carentem
Et strepitu, & cursu fluuium, & crepitantibus vndis.

Post vbi deuenere locum, tunc ense satelles
Actum posito, Albanum dare qui modo leto
Iussus erat, nouitate rei stupefactus, humi se
Proiecit, sociumq. illi sese addidit ultro,
Atq. fatebatur Christum solum esse colendum,
Non Martem, Bacchum, atq. Iouē, quos ante colebat.
Atq.

Atq. alius curuo caput abstulit ense satelles
 Albano, quem non perfundi tunc Deus illum
 Vlla latitia permisit: sed caderet cum
 Abscissum caput Albani, tunc illius vna
 In terram cecidere oculi, gladiumq. relinquens
 Corruit in terram actutum: sacroq. cruore
 Immersus frustra ille Iouem clamore vocabat:
 Non verum mundi Dominum, rerumq. parentem,
 Lapsa illi poterat qui reddere lumina solus.
 Inq. fide miles iam factus firmior, ardet
 Ingenti desiderio se subdere morti:
 Quam subiit, nuper gladio qui inferre negarat
 Albano insonti mortem, cælumq. petiuit

IN CHRISTI TRANSFIGURATIONEM.

ARGUMENTVM.

Dum Christus in vertice montis Thabor Petro, Iacobobo, & Ioanne presentibus oraret, eius facies Solis instar reluxit, vestimenta q. niue candidiora apparuere. tum vox summi Patris e caelo audita est, dicentis, Christum dilectum sibi filium, eumq. audiendum.

CVm per Iudæam, & felicem Christus Idumen,
 Atq. Palestinam diuini semina verbi
 Spargeret, & morbis afflictos readeret agros
 Incolumes: & spiritibus correpta malignis
 Corpora sanaret verbo, & vestigia claudis
 Aequaret solito gressu, lumen daret illi,
 Qui numquam vidit lucem, & renocaret ab oris
 Infernis homines ad cæli luminis auras,

Redderet & mutilis artus, frugumq. referret
 Non partem exiguam verbi de semine iacto.
 Afflatus postquam diuino numine Petrus
 Ante omnes alios fuerat confessus IESVM
 Christum esse, aeternumq. aeterno patre creatum,
 Pauci abire dies, cum Petrum Christus eundem,
 Cui Dominus caeli clauis promiserat vni:
 Atq. duos, quos enixa est Zebedia coniux,
 Ad celsum duxit Thabor. sed cum iuga montis
 Ascensu aerij superassent, vertice IESVS
 Constitit, & caelo palmas vtrasq. tetendit,
 Effuditq. preces magno, de more, parenti.
 Dum vero oraret, lux caelo effulsit ab alto,
 Atq. infusa, nemus latebrosum clara retexit.
 Ipse autem effulgens mutato apparuit ore
 Christus, & aspectu patuit Deus: instar erat nam
 Illius facies Solis cum surgit, & alnum,
 Pulsa nocte, diem secum vehit, & fugat astra.
 Quiq. sacrum tenuis corpus vestibat amictus,
 Scythonias candore nives anteiebat, ob ipsum
 Splendorem immensum manantem e corpore Christi.
 Quin etiam gemini vates, quorum vnus ab oris
 Aegypti Hebraeum populum pede per freta sicco
 Duxit ad oppositum littus, desertaq. regna:
 Cui statuit leges: alter cui calicolum Rex
 Scire futura dedit, quem portauere quadrige
 Flammiferæ in nitidam sedemq. hortosq. beatos;
 Mira apparebant hic maiestate verendi.
 In medio illorum stabat sublimis IESVS.
 Dum vero inter se loquerentur de nece Christi,
 Quæq. Hierosolymis illum subeunda manerent

Tormenta insontem, dum Patris iussa faceffit:
 Intenta Petrus perceperat aure magistri
 Funera dira sui: & Dominum miseratus acerbam
 Ipsius ob mortem, sic inquit: Christe manere
 Hoc nobis in monte bonum est: permitte precor te
 Tres struere aerei sedes hoc culmine montis:
 Quarum prima tibi dabitur, Mosiq. secunda,
 Tertia & Eliæ Thesbitæ cedit: & altis
 Sedibus his liceat nobis producere vitam.

Dum loquitur Petrus, cælo demissa sereno
 Fulgida per tenues nubes apparuit auras,
 Mortales illorum oculos, & pectora inumbrans:
 Et subito vox est e clara reddita nube:
 Filius hic meus est, atq. indubitata propago,
 Et mihi ab æterno semper dilectus, & in quo
 Complacui mihi. vos gentes quæ littus vtrumq.
 Incolitis, ipsum hunc terris audite, nec vllum
 Vllum alium. vocem hanc tres illi hausere, metuq.
 In facies cecidere suis: nam ferre nitorem
 Ingentem nubis, sparsamq. per æra vocem
 Illorum haud poterant sensus: dehinc ille timore
 Prostratos adiit, tetigitque, & talibus inquit:

Surgite, nec pavor ulterius vos occupet vllus.
 Tunc lati surgunt oculos per cuncta ferentes,
 Lustrantesq. caui montis latera ardua circum,
 Non vllum videre virum: sed vertice tantum
 Aerij montis Christum. dehinc Christus ab alto
 Cum tribus his vna descendens monte per vmbra
 Discipulis, iussit ne quæ modo visa fuissent
 Ipsis monte, palam facerent mortalibus vllis,
 Inferna donec surgens a sede rediret

Post

*Post ternos Christus Soles, & victor Auerni
Indutus spolijs superas remearet ad auras.*

A R G V M E N T V M.

Precaur Deum pro sacra classe contra Turcas

T*V* mecū PERENOTTE, regis qui littus vtrum
Ausoniae, magno positum sub Rege potentis
Hesperiae, Tagus auriferis quam scindit arenis,
Exequerisq. tui solers mandata Philippi:
Tendere se classis dum nostra accingit in hostem,
Ante aras effunde preces de more vetusto
Ad celi terraeq. Deum, rerumq. parentem:
Vt iuuet auxilio classem, ventisq. secundis,
Augeat & nostris vires in praelia, & illos
Edoceat, dextraq. tegat, roburq. tyranni
Viribus ipse suis obtundat, & obruat vndis.
Frangantur fastus illorum, animique, nec vlla
Spes illos alat vltorius: redigantur at omnes
Ad nihilum, exiguus ceu currens riuus arenas
Per bibulas, cum Sol campos salis vrit, & aether
Fervet ob Icarium sidus, passimq. per agros
Languescunt herbae, & rimas agit arida tellus.
In nos illorum nec vulnera dirigat ensis:
Nec mortem turbatae acies, peditumq. manipuli
Effugiant miseram: sed cum bella aspera ponto
Permiscant, animam expirent fluitantibus vndis.

Letitia perfunde animum PERENOTTE recentis
Nam victi cecidere hostes, pauciq. (cruore
Aspersi tamen) ad sedes rediere paternas,
Et sua viderunt versis vota irrita rebus.

ARGUMENTVM.

uehitur primo in Selimum, eius arrogantiam irridens, deinde Constantinopolim nostris spolijs ditatam.

Quæ tibi mens Selime fuit, postquã equore classem
 Ionio amissam nuper, stragemq. tuorum
 Audisti? qua confisus, te posse putabas
 Non solum Adriacos fluctus, Tyrrenaq. ponti
 arula, & Hesperij maris æquora, sed quoq. vastos
 Hannibalum penetrare sinus, victorq. referre
 In patriam prædam ingentem, regesq. ducesq.
 Ante tuos currus, captiuos ducere: & urbem
 Per mediam, rapida quam Bosphorus alluit vnda,
 Ire inuictus equis, auro gemmisq. superbus:
 Poscere & æthereos temere mortalis honores.

Namq. mare vndabat bello, atq. iniecerat atrum
 Tunc hominum terrorem animis tua barbara classis:
 Sed nunc, en quantum tua te spes vana fefellit,
 Atq. incerta vides: quoniam sic euenit illi,
 Qui numero bellantum audax spem collocat omnem
 In regnis, opibusq. suis, nec cogitat iram,
 Quam Deus in fontes, atq. in sæcla impia vertit.

Et nunc a Venetis Epiri in littoris ora
 Audisti euersas arces, fusasq. phalanges.
 Nec dubita, ipsa manus Domini fortisque, potensque,
 Quæ gentem, classemq. tuam, mox te quoq. victum
 In nostras eadem ipsa manus, Turca impie, tradet.

Tunc ira Pater accensus nomenque, genusq.
 Delebit Selime tuum: veluti per aperta

Plana

Plana lutum, valido aut pulvis disiectus ab Euro.
 Inq. tot arumnas commissa ob nostra tyranne
 Crudelis nos incidimus, quarum haud tua classis
 Causa fuit, non turme equitum, peditumq. caterug:
 Sed Deus ipse tuas, nobis iratus, in iras
 Nos miseros toties concessit, & oppida & vrbes.

Et nunc, cum sit nos celo miseratus ab alto,
 Nec precibus nostris auertat (ceu prius) aures:
 Iras in te acuet, quas olim exercuit in nos.

Tuq. etiam tantis vrbs quondam assueta triumphis
 Nostrorum & spolijs diues, quam nunc ferus ille
 Scimus premit imperio: tu turturis instar,
 Quæ nuper thalami consortem amisit, & implet
 Flebilibus nemoris nigramentem questibus vmbra:
 Mortua nauali pugna, disiectaq. ponto,
 Et monstris laniata feris tua corpora desle:
 Et pro gemmanti palla te vestibis atris
 Indue, & obscuris lacrymans te conde tenebris,
 Tantæ insperatæ cladis testata dolorem
 Insolitum, dehinc lætitiã, ludosq. repende
 Exactos gemitu mœsto, casuq. recenti.

Tu quoq. Christe, tuæ diuinum ob matris amorem
 In te, a te petimus, ne nos hoc tempore longa
 Confectos ætate tuo sine numine linquas;
 Sed serua incolumes, donec tibi nostra placebunt
 Obsequia, & nostra veniat meta vltima vita.

F I N I S.

INNOCENTVM CAEDES.
EX BASILIO SELEVCIAE
EPISCOPO.

Ad Ioannem Delphinum Brixiae Episcopum.

ARGUMENTVM.

Herodes auditis Magis, metuens regno spoliari,
misit Bethleem milites, qui omnes omnino cer-
tae ætatis infantes interficerent: impij autem mi-
lites Regis impij impia iussa impiè executi sunt.

Quod scelus Herodes animo conceperit, & quos
Ad tantum facinus peragendum miserit, audi,
Pro re Romana, pro religione labores
Cum tantos fueris passus sub frigore, & aestu,
Ob longas DELPHINE vias: & nuper honore
Sacro insignitus, quo præside Brixia passim
Exultat, grates & agit pro munere tanto
Lata Deo: vitamq. cupit te ducere in annos
Non paucos: duce quo pecudes bona gramina tondent;
Atq. bibunt nitidos puro de fonte liquores;
Optat osq. ineunt subter nemora ardua somnos:
Quod cecini ad ripas Tiberinas accipe carmen,
Id dignum studijsq. tuis, atq. auribus etsi
Non sit, nec numerisq. fluat, nec diuite vena.

Herodes pelli Solymorum e diuite regno
Permetuens, postquam insontes disperdere crevit
In Bethleem Iudæ, vicina atq. oppida circum

D ubera

*Vbera sugentes pueros: in regia iussit
 Tecta duces clam militię, cœtosq. vocari:
 Qui subito aduenere alacres ad iussa parati,
 Iussa infanda auidi, fas admiscere, nefasque.
 Tunc Rex, nunc animis opus est, & viribus, inquit:
 Nullaq. nunc teneat mora vos: nam fama per oras
 Iudeis vulgata refert prope mœnia Bethles
 Esse nouum Regem natum, qui sceptrâ, decusq.
 Eripiet mihi. me terrent oracula vatum,
 Qui Christi cecinere ortum iam tempore multo.
 Quin etiam Eois vidi e regionibus huc tres
 Aduenisse viros, his sedibus exquirentes
 Infantem nuper natum, Bethleemq. petisse,
 Ut puerum flexo venerentur poplite Regem.
 Ex quibus ortum ipsum Regis didicisse volebam,
 Ut nostra caderet dextra puer ille: sed illi
 No. ultra rediere viri. vos soluite tanto
 Me terrore duces, vosq. armis inlyta pubes
 Promite nunc vestras e forti pectore vires.
 Ite citi, puerosq. omnes absumite ferro
 Lactentes: ipsosq. etiam superate parentes,
 Si sua forte ausint subducere pignora morti.
 Non pietas, non vllus amor, non dona, humilesve
 Vos flectant, moueantve preces: miscete cruorem
 Effusum teneri infantis cum lacte parentum.
 Istorum infantum nullus superetque, nec vllus
 Vitales auras carpat; nullusq. cruentam
 Effugiat mortem. sic hic meus hostis acerbo,
 Quem metuo, interitu occumbet, vitamq. relinquet:
 Sic ego me tantis exoluam deniq. curis,
 Laxabitq. animum strages noua. vos mihi porro*

*Securum ipsi animum præstabitis. hæc ubi dixit
 Ille ferox; tunc hi tardis non passibus urbem
 Regalem ingressi Bethleem, vicinaq. circum
 Oppida, cedebant quæq. obuia pignora matrum
 Lugentum, largo madefactaq. terra cruore est
 Lubrica, nec quis poterat tunc sistere gressus
 In triuijs: quin tectorum in penetralibus ipsos,
 Tamquam hostes, pueros quærebat miles, & alter
 Miscebat pueri lactis cum matre cruorem,
 Transadigens ferro maternum pectus acuto.
 Mœrentes aliæ, manibus quæ forte premebant
 Infantum membra, illa eadem diuisa tenebant
 Crura, pedesque: ferus nam brachia miles habebat.
 Illa fugam celerans nota ad diuortia, natum
 Mæsta sinu portans, in corpora trunca ruebat,
 Atq. cadens puerum saxo illidebat acuto.
 Infans siue aliquis sub tecto forte latebat,
 Proditus ipsius vagitu, sedibus illum
 Deturbabat atrox subiecta in saxa satelles.
 Haud secus irruere in pueros, quàm turba luporum
 In pecudes sparsas siluis, dum gramina tondent.
 Et vestes matrum, & puerorum sanguine cunas
 Sparserè: intepuit tellus, ensisq. cruore.*

*Postquam optatum habuit cædes hæc impia finem
 Herodis seui, mox illatibilis urbem
 Confusam Bethleem sublatus ad æthera clamor
 Turbauit: trepidi natos deslere parentes,
 Et fratres lugere suos, quos hauserat ensis
 Innocuos: gemitumq. dabat mœstissima mater:
 Clamabantq. palam cuncti per compita passim,
 Numquam tale senes facinus vidisse, nec umquam*

*Auditum tale excidium: lacrymisq. vicissim
Lumina perfusi, natorum membra, nepotumve,
Aut fratrum trunca in triuijs, domibusve legebant,
Atq. dabant tumulis, Herodi dira precantes.*

*Sed quis luminibus siccis memorabit acerbam
Temporis illius cladem, immanisq. tyranni
Sauitiam? nam cum mater daret vbera nato,
Illa sui infantis tingebat sanguine, & vno
Sæpe ictu gladij miles puerum atq. parentem
Prosternebat humi, & matris, natiq. fluebat
Permixtus cruor in terram, milesq. ruebat
In puerum toruum aspiciens, læuaq. premebat
Semianimem infantem; mucronem dextra tenebat
Districtum: mater dicebat, Me pete ferro,
Me prius, aspiciam ne nati funus acerbum.
Tantus amor cædis fuit his, tam dira cupido.*

*Herodes vitam regni securus agebat,
Ob eadem nuper factam, velut hoste perempto
Duceret insignes victor media vrbe triumphos.
At Deus omnipotens patrati criminis vltor
Morbum illi seuum immisit, quo victus in auras
Indignantem animam perfracto viscere fudit:
At pueros Abrahæ in gremio, requieq. locauit.*

*Quid tibi quaeso animi Herodes furibunde fuit tunc,
Ipse Magis cum dixisti, te velle potentem
Suppliciter flexo venerari poplite Regem?
Et tua calliditas facile est detecta, dolusq.
Iste tuus, cum tu iussisti perdere ferro
Vbera sugentes pueros: cladesque, cruorq.
Illorum effusus terram super, arguit altam
Sauitiam, scelerate, tuo quæ corde latebat.*

Non etenim venerè Magi de partibus Indis,
 Vt puero dent dona tuo regalia, quæ non
 Illi conueniunt, quamuis sit regia proles
 Filius iste tuus. tuq. hunc depone timorem,
 Atq. hanc curam animo: tuus hic puer haud erit heres,
 Successorq. tui regni, scelerate, times quem
 Regnaturum olim his terris te Rege subacto.
 Non terrena rapit, qui dat cælestia regna.
 Dic mihi, quæ te pœna manet seuissime regum?
 In pueros ausum infantes distringere ferrum,
 In matresq. ipsas, si quæ se opponere tentent,
 Pro natisq. velint vitam exhalare cruentam.

IN SANCTVM IOB.

Ad Vincentium Stellâ Brixianum Iurisconsultum.

ARGVMENTVM.

Sancti Iob patientiam ecelebrat, animique constan-
 tiam, quippe qui rebus omnibus amissis, filijs
 domus ruina oppressis, totoque corpore sanie
 fluenti, Deum semper laudauit.

Diuēs agri, & pecoris diuēs, simplexque, Deumque
 Iob metuens, rectusque, atq. inter primus Eoos
 Sanguine, & egregia natorum prole suorum,
 Vt sensit cladem illorum, rerumq. ruinam:
 Ad terram tacitus confestim corruit, & sic
 Pronus adorauit cæli terreq. parentem:
 Atq. animum tanto casu non turbidus infit.
 Sum nudus matre egressus, nudusq. reuertar
 In terram putrem: Dominus dedit hos mihi natos,
 Abstulit hos idem Dominus: sic deniq. factum est,

*Vt rerum Domino placuit. laudabile semper
 Sit sanctum Domini nomen. sed post ubi morbo
 Informi Iob est percussus ab hoste maligno:
 Tunc thalami consors illi insultabat amaris
 Vocibus, aspiciensq. illum taboq. fluentem,
 Et sanie oppletum immunda, sic inquit: an in te
 Simplicitas tua perstat adhuc, o credule coniux.
 Nunc morere, atq. Deo benedic. tunc subijcit ille:
 Tu veluti stulta hæc loqueris: si tot bona nobis
 Nunc amissa Deus concessit munere quondam,
 Cur non equo animo patimur mala, dura licet sint?
 Omnibus his Iob erumnis, tantisq. nefandam
 Haud culpam admisit, peccando nec sibi fecit.
 Iratum, insensumq. Deum verba impia fur dens.*

*Carmine te hoc nostro solari Stella volebam
 Iob iusti exemplo, postquam peruenit ad aures
 Fama meas, natos vrbis duo lumina nefirg
 Occubuisse tuos morti, ac te dira tulisse
 Funera non fractumq. animo, nec viribus vllis
 Exhaustum, quamuis premeret te tarda senectus,
 Communisq. dolor patriæ, patriaq. procella
 Pestis inundantis, virides ceu Nilus in agros.
 Percipiens equidem miror, miratur & omnis
 Brixia, tot casus inter tua pectora vinci
 Nescia, nec cessisse malis: cunctiq. recentem
 Ob plagam haud faciem mutatum, aut ora fatentur.
 Te flentem surgens sidus non vidit Eoum,
 Nec fletu perfusa nouo tua lumina Vesper.
 Perge sequi mandata Dei, mi Stella, velisq.
 Quod voluit Pater omnipotens, ac pectore serua
 Perpetuo Iob in rebus quæ dixit egenis.*

IN SANCTVM PAVLVM
APOSTOLVM.*Ad Federicum Ranaldum Bibliotheca
Vaticanae custodem.*

ARGVMENTVM.

Narrat quomodo Paulus ab impietate ad Christum sit conuersus, quanta pro eo passus sit, quot regiones peragrauerit Christianam pietatem docendo: quodq. tandem Romæ cum Petro sub Nerone martyrij palmam adeptus sit.

Scriptores Latios, Graiumq. volumina dum tu
Euoluis Federice, leges Ranalde pericla,
Et vitam Pauli breuiter, quam mittimus ad te
Dum patrias colis ipse oras, qua currit Aternus,
Adriacosq. sinus vitreo cum flumine tendit,
Et tua culta rigat Radiani ad mœnia parui.

Dum peteret Saulus multis comitantibus vrbens
Quæ prima est Syria, diuesque, opulentaq. rerum,
Ore vomens rabiem, spiransq. immane, minansque,
Ceu lupus in sacrum Domini, vel tigris ouile:
Ad subitam Christi vocem mansuetior agno
Euasit, cum lux calo demissa sereno
Circumsepsit eum, & strauit, lumenq. repente
Occidit, atq. oculorum aciem obduxere tenebræ.
Quique prius Christi fuerat cultoribus hostis
Hostis atrox, tinctasq. manus insontis haberet
Sanguine: dehinc sancto pro Christi nomine pœnas

*Viuens sustinuit varias, & deniq. mille,
Diuersosq. etiam terra, pelagoq. labores:
Obrutus & saxis, ponto & ter naufragus alto,
Atq. ignominiam passus, tergoq. flagella.*

*Saluè Paule pater, prisco tibi nullus ab auo
Sanctorum eloquio certauerit: omnia cedant
Sæcula, quæ fuerunt, & erunt venientibus annis.
Nil equidem mortale sonas, dum tu ora resoluis,
Aurea diffundens diuini semina verbi.*

*Tuq. Deum spirans, diuino & numine raptus
Tertium ad æthereum calum, sedesq. beatas,
Audisti, mortali vlli quod dicere non est.
Indæasq. tuis terres sermonibus vrbes,
Et reseras illis sacrorum oracula patrum,
Et Christum aduenisse pijs iam patribus olim
Promissum memoras fora per, per templa, domosque.
Tuq. Asiæ terras peragrasti, & Persidis oras,
Atq. Arabiæ, Hispanosq. situs, Cyprûque, Rhodûque.*

*Ipse & aderantes ignotum numen Athenas,
Atq. Ephesum tu tendis iter, & Thessala tecta:
Iussa docens populo summi patris ore disertio.*

*Est tua per varios casus exercita virtus:
Et tandem in Latium ductus, quo sæua tenebat
Sceptra Nero, gladio occumbis sub Casare eodem,
Vno eodemq. die, nec non illa vrbe pependit
In cruce qua Petrus: cui soli Christus alendas
Ipse suas mandarat oues, dum spargitis ambo
Romulidum populo diuini semina verbi.*

*Tuq. roga Patrem æternum, concedat vt olim
Iam cursu vite exacto, ad sublimia celi
Atria detur iter nobis, sedesq. piorum.*

DE PELINI VITA.

Ad Marinum Ranaldum.

ARGUMENTVM.

Pelinus audiens Iuliani Imperatoris in Christianos
 sæuitiam, Dyrracchio patria relicta Brundusium
 petijt: vbi Episcopus creatus est. Deinde Iuliani
 iussu Romam profectum Cornicularius Præses
 inde vincum Corfinium duxit. cumque ab eo
 Marti sacrificare iuberetur, fusa ad Deum prece
 iussit satanæ, vt & Martis statuam frangeret, &
 templum dirueret: quo corruente multi, & in
 iis Præses, oppressi sunt. Hoc viso Martis sacer-
 dotes ira perciti, eum verberibus prius cæsum,
 vulneribus confecerunt.

Pelinus proavisq. potens, & diuite censu,
 Quas possedit opes cunctas diuisit egenis,
 Factus inops terris, calo ditissimus alto,
 Acceptusq. Deo, dum vitam hanc viueret, idem
 Post obitum summo est ciuis transcriptus Olympo:
 Et rerum summam obtinuit, Romanaq. scepra
 Iulianus Christi desertor; iussit vt omnes
 Per terras colerent gentes simulacra Deorum
 Turpia, quæ magnus dudum vndiq. Constantinus
 Sustulerat, fixa & venerari lege vetarat:
 Dyrracchium liquit patriam subito, hoc vbi sensit
 Pelinus, non ferre valens hæc impia iussa:
 Atq. tribus socijs comitatus venit ad urbem

Brum-

Brundusij, Adriacos sulcans placido aequore fluctus.
 Miro Pelinum populus decorauit honore.
 Dehinc urbis factus Praesul, rectorq. sacrorum,
 Relligionis erat summus defensor, & aras,
 Vanaq. temnebat falsorum numina diuum.
 Duceret & magna cum Cornicularius vrbe
 (Ad quam Iuliani accitu deuenerat vltro)
 Corfini ad sedes deuinctum colla, manusq.
 Ferro Pelinum rigido, iussisset, & ante
 Urbem ipsam populum Marti facere impia sacra:
 Talibus aggreditur Pelinum Praeses, & infit:
 Nunc socijs Peline tuisque, tuaq. saluti
 Consule, Mauortiq. Deo fer sacra, libensq.
 Accede ad positas aras. tunc subijcit ille,
 Quem vestra fecere manus, non hunc ego Martem
 Turicremis vnquam supplex venerabor acerris.
 Non ego saxa colo, non aes, fuluumve metallum,
 Ficta quibus sunt ducta Deum tot numina, & aris
 Imposita, haec tanto qua vos celebratis honore.
 Lumina habet, naresque, auresq. haec Martis imago,
 Atq. pedes, atq. ora, manusque, & non tamen illa
 Marmorea effigies cernit, loquiturve, nec audit,
 Inceditve, mouetve manus, nec sentit odorem.
 Ipse Deum veneror viuum, qui regnat in oris
 Aethereis. Praeses tunc ira accensus amara
 Talibus infremuit dictis; furibundus in oris
 Ceu leo Massylis capream cum rupe latentem
 Conspexit, nec adire audet saxa ardua propter,
 Ascensuq. locum haud facilem. tunc turbidus infit:
 Per caput hoc tibi nunc iuro, magniq. salutem
 Caesaris ipse hodie nolisve velisve Gradino

Thura dabis; vel eris Peline leonibus esca.
 Tunc ille orauit subito sua lumina vertens
 Talibus ad caelum: Tu qui me linquere numquam es
 Rebus in extremis suetus pater optime, da nunc
 Auxilium, vt cernat gens hæc incredula & exlex,
 In terris tua sit qualis, caloq; potestas.
 Debinc satanq; qui sub simulacro ex ære latebat,
 Iussit vt accelerans exire: imagine falsa,
 Frangeret, & statuam, simul atq; euerteret ædem
 Fundiens in signem ornatu. mora nulla columna,
 Et templi cecidere fores, & corruit ingens
 Moles: pulsa foret validis ceu flatibus Euri,
 Fulminibusve polo missis, subitave ruina.
 Oppressit multos operosa hæc machina ciues
 Dum caderet: sed Pontifices quibus vnica templi
 Cura erat, & sociorum vmbra, vmbraque, perempti
 Praesidis vlcis ardebant, stragemq; recentem:
 Actutumq; manus illi iniicere neganti
 Esse Deum Martem, atq; alios, quos turba colebat,
 Spirituum decepta dolis, & fraude nocentum.
 Pelinus tandem cecidit percussus acerbis
 Vulneribus, virgisque, tulit que haud territus ante
 Mortem ipsam, inuictusq; animi licet accelerans mors
 Instaret, gelidos vita & iam linqueret artus.
 Exiit hic felix Pelini, & vita Marine:
 Cui circum indigenæ gentes fecere sepulchrum
 Tanario structum e saxo, templumq; dicarunt
 Illi ingens, donisq; opulentum, & numine Patrie
 Aeterni positum Pelignis sedibus olim,
 Nomine Pelini qui nunc dicuntur ab ipso:
 Hic vbi erant quondam Corfini mœnia magna

Peligna

Peligna gentis caput vrbs tunc maxima, nunc quo
 Diruta, & apparent vestigia magna ruinae:
 In quibus est ædes celeberrima dicta Pelino,
 Vrbes quam circum multa, & vicina frequentant
 Oppida, & innumeris onerant altaria donis.
 Felices vos indigenæ, queis contigit olim
 Aetheream his terris tanto sub præside lucem
 Haurire, atq. illi meritos decernere honores,
 Et canere illius non vno carmine laudes:
 Liquerit vt patriam sub prima etate, paternis
 Posthabitis tot sponte opibus, caramq. parcentem,
 Vt sancta innumeros pro religione labores
 Pertulerit: quem Iuliani non verba, mingq.
 Flexerunt, quem non mors aspera terruit vnquam:
 Ut verbo structam Marti disiecerit adem,
 Fecerit vtq. inter miracula plurima gentes:
 Tu nostra fidei cultor pater inclyte salue,
 Ferq. preces nostras summi omnipotentis ad aures,
 Tecta suo vt sit sub clypeo Renalda propago.
 Tuq. decus patriæ clarum, Federice, tuæq.
 Ceu nitidum lumen Renaldæ gentis, & ingens
 Præsidium, columenq. velut grauis anchora, quæ cum
 Iacta mari tumido est, tutatur dente carinam
 Incuruo, pelagiq. minas non horret, & estus,
 Littoraq. abrupto plangentes sidere ventos.

SANCTI PELINI MIRACVLVM.

Ad Dominicum Ranaldum.

ARGVMENTVM.

Mulier cæca audiens Pelinum miraculis clarum,
 eius templum adire decreuit, dumq. iret paula-
 tim caligo ex oculis recedebat: tandem cum in
 eius templo post Sacrum Eucharistiam sumpsif-
 set, confestim clara luce vti cœpit.

Dominice egregiam super omnes dum colis urbem,
 Quàm vetus intortis interluit Albula lymphis,
 Et vigil euoluis sacrata volumina legum,
 Audi oro Ranalde tuis quod contigit oris,
 Flumine quas gelidus procuruo scindit Aternus.
 Tu quoq. nam condis cultum & memorabile carmen,
 Firma tibi nondum quamuis aduenerit ætas.

Cæca oculos quondam mulier pauperque, Theano
 Quam genuit posita in Sidicinis inclyta terris,
 Audiuit postquam miracula nota per oras
 Pelini Ausonias: oculis se cernere posse
 Certam animo spem concepit, patriamq. reliquit
 Consurgens stratis, cum lux albescere ab oris
 Auroræ inciperet, nitidoq. retexeret ortu
 Clara suo cali spatium, terrasq. patentis.
 Quid dicam? magna hanc tenuit fiducia, tanto
 Curari morbo precibus meritisq. Pelini
 Se posse, æternoq. Patri debere salutem.
 Atq. iter arripuit subito, non territa longam
 Ire viam, dubitans casus nec adire frequentes.

Sed

*Sed loca per dum ferret iter satis aspera, molemq.
 Et montes pedibus nato comitante; genas cui
 Vestibat teneras primæ lanuginis atas,
 Per tenebras veluti visa est se cernere natum,
 Qui dextra laeuam matris de more tenebat,
 Et sese est aperire procul via visa; locumq.
 Optatum, quanto mulier magis accedebat,
 Hæc tanto magis hauribat lucemq. diemque.
 Mox ingens templum Pelini ingressa, precesq.
 Dum fundit, caligo oculis obducta precanti
 Illa recedebat sensim, lumenq. redibat
 Paulatim: veluti in teneras vigor humidus herbas
 In nemorumq. solet frondes, cum terra recentem
 Ob partum ridet formosi Veris in ortu,
 Dum picturatos spectat sua pignora flores;
 Et veluti cum mane nouo Sol aureus omne
 Obductum tenebris immissa luce serenat
 Calumque, & pelagi tractus, terrasq. patentem.
 Pelini at postquam pia sacra audiuit ad aram,
 Et Christi corpus sacratum sumpsit, ibi omnes
 Actutum ex oculis tenebræ fugere, recepitq.
 Amissum subito lumen, rerumq. parenti
 Immensas egit grates, pariterq. Pelino.
 Venerat & duce quæ nato & sine luminis vsu,
 Ipsa videns, non vsa duce, ad se lata reuertit.*

IN TOBIAM.

Ad Simeonem Gugnetum Metensem.

ARGUMENTVM.

Narrat Tobie in Deum pietatem, in cohortandis ad virtutem fratribus, eorumque inopia subleuanda, atque in sepeliendis mortuis benignitatem: quodque ne Regis quidem minis à bonis operibus deterritus sit.

T *V* Gugnete etiam, quo non est inter amicos
 Præcipuos nec candidior, nec certior alter,
 Sis nostri memor interdum, me Brixia quamuis
 A te detineat longeque, & dulcibus olim
 Colloquijs, dum tu reserebas ordine nodos
 Difficiles sacra legis, decretaq. patrum,
 Quo genus e densis tollunt mortale tenebris
 In nitidum cali lumen, sedesq. piorum.

TOBIAS assuetus erat puerilibus annis
 Et præcepta Dei seruare, viamq. tenere,
 Que ducit superam ad sedem stellantis Olympi.
 Ipse solebat enim Hebræos inuisere semper,
 Atq. iuuare opibus, tot fictaq. spernere sacra,
 Et vitulos templo positos; quos fecerat auro
 Ex solido Rex Ieroboam; tendebat at urbem
 Hierusalem celsam Tobias, atq. ibi sacro
 In templo simplex Domino consueta ferebat
 Sacra: Deus nullo Tobiam tempore liquit,

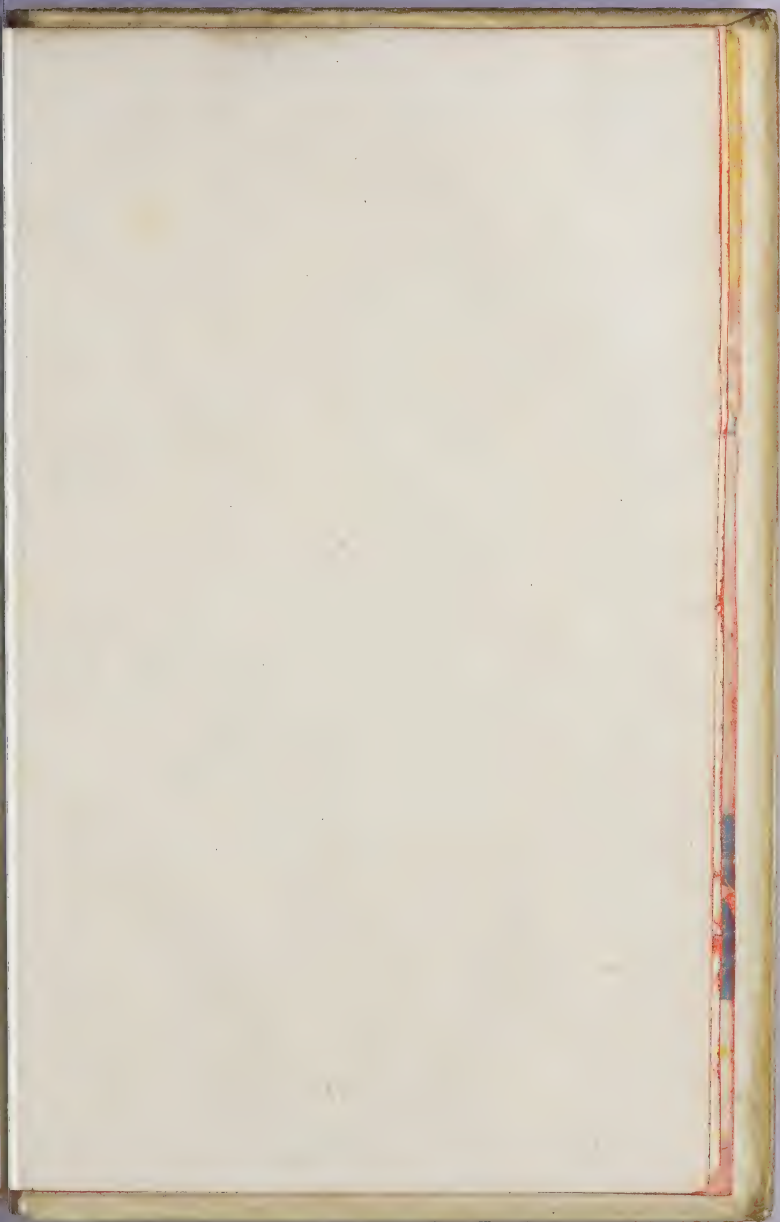
Captiuus

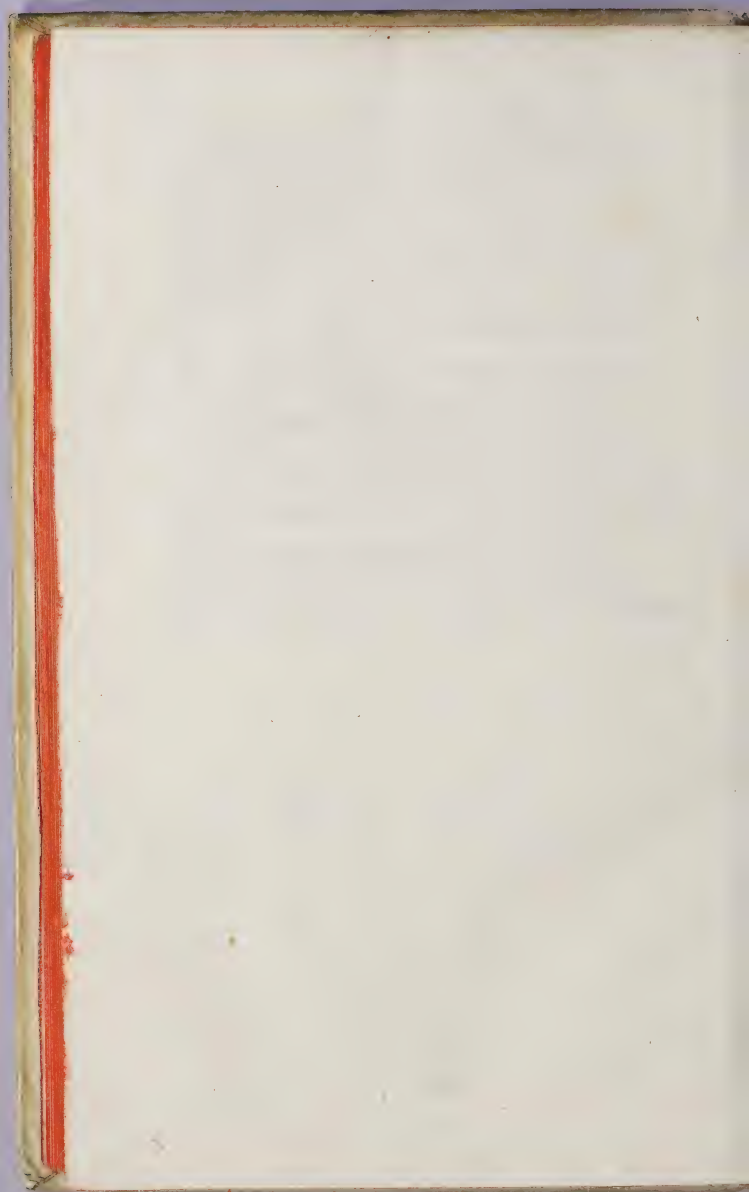
36   L A V R. G A M B A R Æ
 Captivus quamvis esset: nam principis auram
 Salmanasar subito meruit: sic iusserat ille,
 Ille sator rerum, mundi.q. immobilis auctor:
 Huic libertatem nam Rex concessit, & vna
 Pergere quo vellet, comitesq. inuisere captos.
 Et quamvis illum arguerent, quod conderet ipsos
 Lumine iam cassos terra, patrioue sepulchro;
 Quod Rex Sennacherib vulgata lege vetabat:
 Non tamen abstinuit sese, quin casa piorum
 Corpora multa virum tegeret tellure; silens cum
 Iam medios noctis cursus vaga Luna teneret:
 Sollicitum tamen hunc non terror regius, aut mors
 Urgebat: timor at Domini, quem corde gerebat
 Infixum totosq. dies, noctesque, nec vllam,
 Vllam aliam firmo voluebat pectore curam,
 Quam monitus, & sancta sequi mandata Tonantis.

F I N I S.

Est S. Petri de Perusio.

H581^c
G188d

